

Nazwa przedmiotu: Metodyka prowadzenia rytmiki			Rok akademicki
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot: Wydział Edukacji Muzycznej, Chóralistyki i Rytmiki			2022/2023 2023/2024 2024/2025
Nazwa kierunku: Edukacja artystyczna w zakresie sztuki muzycznej			
Forma studiów: stacjonarne I st.	Profil kształcenia: ogólnoakademicki (A)	Status przedmiotu: obowiązkowy	
Specjalność: Rytmika			Rok I, II, III / semestr II - VI
Język przedmiotu: polski	Forma zajęć: wykład	Wymiar zajęć: 150 godzin	
Koordinator przedmiotu	Kierownik Katedry Edukacji Muzycznej i Rytmiki, dr hab. M. Stępień, prof. UMFC Prowadzący zajęcia: dr Monika Sojka, as. Marta Bogusławska		
Cele przedmiotu	Przygotowanie do prowadzenia zajęć umuzykalniających w przedszkolu oraz w pozaszkolnych placówkach oświatowo-wychowawczych; wykształcenie praktycznych umiejętności prowadzenia zajęć metodą E. Jaques-Dalcroze'a z dziećmi w wieku przedszkolnym; pogłębienie wiedzy na temat źródeł powstania i rozwoju metody rytmiki Emila Jaques- Dalcroze'a; przygotowanie do prowadzenia lekcji rytmiki w klasach I-III szkoły muzycznej I stopnia oraz zajęć umuzykalniających w szkołach ogólnokształcących i w pozaszkolnych placówkach oświatowo-wychowawczych z dziećmi w wieku wczesnoszkolnym; poznanie sposobów realizacji poszczególnych treści przedmiotu rytmiki i ich korelacji z treściami przedmiotu kształcenie słuchu; zapoznanie z piosenkami, tańcami, literaturą muzyczną i podręcznikami pomocnymi w prowadzeniu zajęć oraz dającymi podstawy do dalszych, własnych poszukiwań metodycznych i repertuarowych.		
Wymagania wstępne	Podstawy z dziedziny pedagogiki i dydaktyki. Znajomość głównych założeń metody Dalcroze'a oraz publikacji związanych z prowadzeniem zajęć rytmiki w przedszkolu i w placówkach wychowania pozaszkolnego.		

Kod efektu	PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ	Przypisanie do efektów specjalnościowych (kierunkowych)
------------	--	---

w zakresie WIEDZY (W) absolwent zna i rozumie:		
1	miejsce danego przedmiotu lub rodzaju zajęć w ramowych planach nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych	D.1.W1
2	podstawę programową danego przedmiotu, cele kształcenia i treści nauczania przedmiotu lub prowadzonych zajęć na poszczególnych etapach edukacyjnych, przedmiot lub rodzaj zajęć w kontekście wcześniejszego i dalszego kształcenia, strukturę wiedzy w zakresie przedmiotu nauczania lub prowadzonych zajęć oraz kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w ramach nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć;	D.1.W2
3	integrację wewnątrz- i międzyprzedmiotową; zagadnienia związane z programem nauczania – tworzenie i modyfikację, analizę, ocenę, dobór i zatwierdzenie oraz zasady projektowania procesu kształcenia oraz rozkładu materiału;	D.1.W3
4	kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela, w tym potrzebę zawodowego rozwoju, także z wykorzystaniem technologii informacyjno - komunikacyjnej oraz dostosowywania	D.1.W4

	sposobu komunikowania się do poziomu rozwoju uczniów i stymulowania aktywności poznawczej uczniów, w tym kreowania sytuacji dydaktycznych; znaczenie autorytetu nauczyciela oraz zasady interakcji ucznia i nauczyciela w toku lekcji; moderowanie interakcji między uczniami; rolę nauczyciela jako popularyzatora wiedzy oraz znaczenie współpracy nauczyciela w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;	
5	konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć;	D.1.W5
6	metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie przedmiotu lub zajęć – rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki, dostosowanie oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się, typowe dla przedmiotu lub rodzaju zajęć błędy uczniowskie, ich rolę i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym;	D.1.W6
7	organizację pracy w klasie szkolnej i grupach: potrzebę indywidualizacji nauczania, zagadnienie nauczania interdyscyplinarnego, formy pracy specyficzne dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć: wycieczki, zajęcia terenowe i laboratoryjne, doświadczenia i konkursy oraz zagadnienia związane z pracą domową;	D.1.W7
8	sposoby organizowania przestrzeni klasy szkolnej, z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego: środki dydaktyczne (podręczniki i pakiety edukacyjne), pomoce dydaktyczne – dobór i wykorzystanie zasobów edukacyjnych, w tym elektronicznych i obcojęzycznych, edukacyjne zastosowania mediów i technologii informacyjno-komunikacyjnej; myślenie komputacyjne w rozwiązywaniu problemów w zakresie nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć; potrzebę wyszukiwania, adaptacji i tworzenia elektronicznych zasobów edukacyjnych i projektowania multimedii;	D.1.W8
9	metody kształcenia w odniesieniu do nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć, a także znaczenie kształtowania postawy odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej;	D.1.W9
10	rolę diagnozy, kontroli i oceniania w pracy dydaktycznej; ocenianie i jego rodzaje: ocenianie bieżące, semestralne i roczne, ocenianie wewnętrzne i zewnętrzne; funkcje oceny;	D.1.W10
11	egzamininy kończące etap edukacyjny i sposoby konstruowania testów, sprawdzianów oraz innych narzędzi przydatnych w procesie oceniania uczniów w ramach nauczanego przedmiotu;	D.1.W11
12	diagnozę wstępną grupy uczniowskiej i każdego ucznia w kontekście nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć oraz sposoby wspomagania rozwoju poznawczego uczniów; potrzebę kształtowania pojęć, postaw, umiejętności praktycznych, w tym rozwiązywania problemów, i wykorzystywania wiedzy; metody i techniki skutecznego uczenia się; metody strukturyzacji wiedzy oraz konieczność powtarzania i utrwalania wiedzy i umiejętności;	D.1.W12
13	znaczenie rozwijania umiejętności osobistych i społeczno-emocjonalnych uczniów: potrzebę kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów oraz budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów, a także kształtowania kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych;	D.1.W13
14	Warsztat pracy nauczyciela; właściwe wykorzystanie czasu lekcji przez ucznia i nauczyciela; zagadnienia związane ze sprawdzaniem i ocenianiem jakości kształcenia oraz jej ewaluacją, a także z koniecznością analizy i oceny własnej pracy dydaktyczno – wychowawczej;	D.1.W14
15	Potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki, rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, logicznego i krytycznego myślenia, kształtowania motywacji do uczenia się danego przedmiotu i nawyków systematycznego uczenia się, korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu, oraz przygotowania ucznia do uczenia się przez całe życie przez stymulowanie go do samodzielnej pracy	D.1.W15

w zakresie UMIEJĘTNOŚCI (U) student potrafi:

16	identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej oraz z kompetencjami kluczowymi;	D.1.U1
17	przeanalizować rozkład materiału;	D.1.U2
18	identyfikować powiązania treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć z innymi treściami nauczania;	D.1.U3
19	dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów;	D.1.U4
20	kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy;	D.1.U5
21	podejmować skuteczną współpracę w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;	D.1.U6
22	dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne;	D.1.U7
23	merytorycznie, profesjonalnie i rzetelnie oceniać pracę uczniów wykonywaną w klasie i w domu;	D.1.U8

24	skonstruować sprawdzian służący ocenie danych umiejętności uczniów;	D.1.U9
25	rozpoznać typowe dla nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć błędy uczniowskie i wykorzystać je w procesie dydaktycznym;	D.1.U10
26	przeprowadzić wstępną diagnozę umiejętności ucznia	D.1.U11

w zakresie KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH (K) student jest przygotowany do:

27	adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów;	D.1.K1
28	popularyzowania wiedzy wśród uczniów i w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym;	D.1.K2
29	zachęcania uczniów do podejmowania prób badawczych oraz systematycznej aktywności fizycznej;	D.1.K3
30	promowania odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej;	D.1.K4
31	kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów;	D.1.K5
32	budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów oraz kształtowania ich kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych;	D.1.K6
33	rozwijania u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia;	D.1.K7
34	kształtowania nawyku systematycznego uczenia się i korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu;	D.1.K8
35	stymulowania uczniów do uczenia się przez całe życie przez samodzielną pracę.	D.1.K9

TREŚCI PROGRAMOWE

Semestr II	Liczba godzin
<p>Etap przedszkolny</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Cele dydaktyczno-wychowawcze przedmiotu 2. Planowanie pracy dydaktycznej, program przedmiotu i rozkład materiału nauczania 3. Cykl metodyczny i jednostka lekcyjna - budowa i typy lekcji - konspekt 4. Ogólna charakterystyka rozwoju dziecka 5. Rozwój słuchu, głosu i jego kształcenie; znaczenie ruchu dla rozwoju dziecka 6. Zabawa jako podstawowa forma działalności dziecka i jej rola w pracy dydaktyczno-wychowawczej 	30
<p>Semestr III</p> <ol style="list-style-type: none"> 7. Zadania muzyczno-ruchowe 8. Piosenka: repertuar, kryteria doboru, sposoby uczenia i wykorzystywania piosenek w prowadzeniu zajęć 9. Instrumenty perkusyjne i ich zastosowanie, zabawy taneczne, tańce 10. Rola słuchania muzyki 11. Konspekty lekcji i przeprowadzenie przedszkolnej jednostki lekcyjnej 	30
<p>Semestr IV</p> <p>Etap wczesnoszkolny - szkoła muzyczna I stopnia</p> <ol style="list-style-type: none"> 12. Analiza aktualnie obowiązującej podstawy programowej. 13. Cele i zadania przedmiotu – analiza. 14. Tematyczne omówienie treści programowych przedmiotu rytmika w kl. I szkoły muzycznej I st. 15. Sposoby realizacji poszczególnych treści przedmiotu rytmika i korelacja tych treści z treściami dotyczącymi przedmiotu kształcenie słuchu – zakres treści obowiązujący w klasie I. 16. Analiza dostępnych podręczników dla klasy I do nauczania przedmiotu pod kątem zgodności z podstawą programową oraz realizacji celów edukacyjnych. 17. Lektura wybranych pozycji bibliograficznych z zakresu metodyki nauczania przedmiotu, analiza dostępnych programów nauczania. 18. Konspekt lekcji rytmiki – zagadnienia teoretyczne, ćwiczenia praktyczne (klasa I) 19. Literatura muzyczna na zajęciach; przykłady utworów do wykorzystania na zajęciach, wykorzystanie piosenek i miniatur muzycznych z literatury dziecięcej, dobór repertuaru pod kątem problemów metodycznych i wartości artystycznych – propozycje repertuarowe dla uczniów klasy I. 	30
<p>Semestr V</p>	

<p>20. Tematyczne omówienie treści programowych przedmiotu rytmika w kl. II szkoły muzycznej I st.</p> <p>21. Sposoby realizacji poszczególnych treści przedmiotu rytmika i korelacja tych treści z treściami dotyczącymi przedmiotu kształcenie słuchu – zakres treści obowiązujący w klasie II.</p> <p>22. Analiza dostępnych podręczników dla klasy II do nauczania przedmiotu pod kątem zgodności z podstawą programową oraz usprawnienia realizacji celów edukacyjnych.</p> <p>23. Lektura wybranych pozycji bibliograficznych z zakresu metodyki nauczania przedmiotu</p> <p>24. Konspekt lekcji rytmiki dla klasy II.</p> <p>25. Przykłady utworów i piosenek odpowiednich do pracy z uczniami klasy II – samodzielny dobór repertuaru, pomysły działań z uczniami w oparciu o wybrany przykład z literatury muzycznej.</p>	30
Semestr VI	
<p>26. Tematyczne omówienie treści programowych przedmiotu rytmika w kl. III szkoły muzycznej I st.</p> <p>27. Sposoby realizacji poszczególnych treści przedmiotu rytmika i korelacja tych treści z treściami dotyczącymi przedmiotu kształcenie słuchu – zakres treści obowiązujący w klasie III.</p> <p>28. Analiza dostępnych podręczników dla klasy III do nauczania przedmiotu pod kątem zgodności z podstawą programową oraz usprawnienia realizacji celów edukacyjnych.</p> <p>29. Lektura wybranych pozycji bibliograficznych z zakresu metodyki nauczania przedmiotu.</p> <p>30. Konspekt lekcji rytmiki dla klasy III – analiza przykładowych konspektów, samodzielne tworzenie konspektu.</p> <p>31. Przykłady utworów i piosenek odpowiednich do pracy z uczniami klasy III – samodzielny dobór repertuaru, pomysły działań z uczniami w oparciu o wybrany przykład z literatury muzycznej.</p> <p>32. Specyfika nauczania rytmiki w pozaszkolnych placówkach oświatowo - wychowawczych.</p> <p>33. Konspekty jednostek lekcyjnych oraz cyklu lekcji - przygotowanie do prowadzenia dyplomowej lekcji z uczniami klas I- III.</p>	30

Metody kształcenia
<p>1. Wykład problemowy</p> <p>2. Wykład konwersatoryjny</p> <p>3. Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień</p> <p>4. Praca z tekstem nutowym i dyskusja</p> <p>5. Analiza przypadków</p> <p>6. Rozwiązywanie zadań</p> <p>7. Rozwiązywanie zadań artystycznych</p> <p>8. Praca indywidualna</p> <p>9. Praca w grupach/parach</p> <p>10. Prezentacja nagrań CD i DVD</p>

Weryfikacja efektów uczenia się	
Metody weryfikacji	Nr efektu ¹
<p>1. Zaliczenie – realizacja zleconego zadania</p> <p>2. Kolokwium</p> <p>3. Egzamin pisemny</p>	<p>1 – 35 (w zakresach stosownych do obowiązujących w danym semestrze treści)</p>

Korelacja efektów uczenia się z treściami i metodami kształcenia oraz metodami ich weryfikacji ²			
Numer efektu uczenia się	Treści kształcenia	Metody kształcenia	Metody weryfikacji
1	17, 23, 29	1-10	1-3
2	1,12, 13, 14, 20, 26	1-10	1-3

¹ odnosimy się do uprzednio sformułowanych przez nas efektów uczenia się

² należy podać numer efektu uczenia się, numery odpowiednich zakresów treści kształcenia oraz przyporządkować im metody kształcenia i weryfikacji (podać numery)

3	2, 3, 17	1-10	1-3
4	17, 23, 29	1-10	1-3
5	15, 21, 27	1-10	1-3
6	15, 21, 27	1-10	1-3
7	6, 7, 8, 9, 10	1-10	1-3
8	9, 16, 22, 28	1-10	1-3
9	17, 23, 29	1-10	1-3
10	17, 23, 29	1-10	1-3
11	17, 23, 29	1-10	1-3
12	17, 23, 29	1-10	1-3
13	17, 23, 29	1-10	1-3
14	17, 23, 29	1-10	1-3
15	17, 23, 29	1-10	1-3
16	11, 18, 24, 30	1-10	1-3
17	2	1-10	1-3
18	15	1-10	1-3
19	18	1-10	1-3
20	18	1-10	1-3
21	17, 23, 29	1-10	1-3
22	17, 23, 29	1-10	1-3
23	17, 23, 29	1-10	1-3
24	17, 23, 29	1-10	1-3
25	17, 23, 29	1-10	1-3
26	17, 23, 29	1-10	1-3
27	17, 23, 29	1-10	1-3
28	17, 23, 29	1-10	1-3
29	17, 23, 29	1-10	1-3
30	17, 23, 29	1-10	1-3
31	17, 23, 29	1-10	1-3
32	17, 23, 29	1-10	1-3
33	17, 23, 29	1-10	1-3
34	17, 23, 29	1-10	1-3
35	17, 23, 29	1-10	1-3

Warunki zaliczenia

Zaliczenie: obecność na zajęciach, realizacja zadań wyznaczanych w toku zajęć

Kolokwium: student powinien wykazać się znajomością od strony teoretycznej omawianych w danym semestrze zagadnień.

Egzamin: student powinien wykazać się wiedzą teoretyczną oraz umiejętnością przeprowadzenia wybranych przez pedagoga elementów lekcji z grupą oraz przedstawić konspekt lekcji dyplomowej.

Literatura podstawowa

Materiały nutowe, nagrania CD, DVD, programy nauczania, podręczniki, zbiory piosenek, zabaw i tańców.

Literatura uzupełniająca

Adamek I. *Podstawy edukacji wczesnoszkolnej*, Impuls, Kraków 2000; Bednarzowa B., Młodzikowska M. *Tańce-Rytm, Ruch, Muzyka, Sport i Turystyka*, Warszawa 1983; Dasiewicz-Tobiasz A., *Umuzycznienie w przedszkolu*, WSiP, Warszawa 1997; Hurlock E.B. *Rozwój dziecka*, PWN, Warszawa 1960; Podlasińska *Metody pracy z dziecięcym zespołem tanecznym*, COMUK, Warszawa 1971; Romanowski W. *Teoria i metodyka ćwiczeń relaksująco-koncentrujących*, PZWL, Warszawa 1973; Dasiewicz-Tobiasz A., Kępska, *Rytmika w klasach I-III*, WSiP, Warszawa 1981; Lipska-Przychodzińska M. *Metodyka wychowania muzycznego w klasach I-IV szkoły podstawowej*, PZWS, Warszawa; Mońko- Ejgenberg T. *U źródeł metody Rytmiki*, XIII Zeszyt Naukowy, Akademia Muzyczna w Łodzi 1989; Z zagadnień nauczania umuzykalnienia z rytmiką, COPSA, zeszyt 138, Warszawa 1972; Rotkiewicz M. *Wpływ Emila Jagues- Dalcroze'a na rozwój gimnastyki rytmicznej w Polsce*, artykuł w *Wychowanie Fizyczne i Sport* 1/79

Kalkulacja nakładu pracy studenta potrzebnej do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się (w godz.)

Zajęcia dydaktyczne – godziny kontaktowe	150
Przygotowywanie się do zajęć	50
Praca z literaturą	50
Konsultacje	5
Przygotowywanie się do prezentacji/koncertu	-
Przygotowywanie się do egzaminu, zaliczenia	15
Inne	-
Łączny nakład pracy studenta w godz.	270
Liczba punktów ECTS	10

poniższe dane skopiować z programu studiów – poniżej wpisano wartości przykładowe; jeśli przedmiot prowadzony jest na studiach II stopnia, należy zaciemnić dwa ostatnie semestry (III rok)

Rok	I		II		III	
Semestr	I	II	III	IV	V	VI
Punkty ECTS		2	2	2	2	2
Liczba godzin w tygodniu		1	1	1	1	1
Rodzaj zaliczenia		zaliczenie	zaliczenie	kolokwium	kolokwium	egzamin

Możliwości kariery zawodowej

Pełen cykl zajęć przygotowuje studenta do:

- prowadzenia zajęć rytmiki i przedstawięń muzyczno-ruchowych w przedszkolach i innych placówkach edukacyjnych, na poziomie przedszkolnym
- prowadzenia lekcji przedmiotu rytmika w szkole muzycznej
- prowadzenia zajęć umuzykalniających w szkolnictwie ogólnym i w oświatowych placówkach pozaszkolnych

Data	Kto modyfikował	Czego dotyczy modyfikacja
24.09.2022	Marta Bogusławska	Korelacja z obowiązującym programem studiów i harmonogramem realizacji programu studiów
23.10.2023.	Prof. dr hab. W. Tchórzewska-Kapała	Aktualizacja karty
21.10.2024.	Prof. dr hab. W. Tchórzewska-Kapała	Aktualizacja karty